

Polònia, més dins d'Europa

La majoria dels polonesos rebutgen la política reaccionària del Govern dels germans Kaczynski

JOSEP BORRELL*

EL PERIÓDICO DE CATALUNYA, 26.10.07

Votant per la dreta liberal i pro europea i rebutjant el conservadorisme clerical i nacionalista dels germans **Kaczynski**, els polonesos han tancat un període de turbulència i d'inestabilitat que els allunyava perillosament d'Europa. La clara victòria del partit liberalconservador Plataforma Cívica (PO), que al Parlament Europeu forma part del grup del PP, i del seu líder **Donald Tusk**, amb el 41,51% dels vots i 209 dels 460 escons, és deguda més a la mobilització anti-**Kaczynski** que no pas a la sobtada conversió de l'electorat a les seves tesis liberals. Al partit dels bessons **Kaczynski** (**Lech**, el president, i **Jaroslav**, el primer ministre), el controvertit Llei i Justícia (PiS), tampoc li ha anat tan malament, amb el suport del 32,11% dels votants i 166 escons, més del 26,9% i 155 escons de les passades eleccions. Però aquestes es plantejaven com un tot o res, com una aprovació o un rebuig a les polítiques d'un període caracteritzat per l'intent del PiS d'imposar els seus postulats de regeneració moral, nacionalisme ultramuntà i posicions reaccionàries.

LES ELECCIONS poloneses han suposat també un canvi en el panorama polític. Les formacions amb representació parlamentària es redueixen a quatre, contrastant clarament amb l'anterior atomització. Com va passar a Espanya, la *sopa de lletres* tendeix a reduir-se. Desapareixen del

Parlament els dos socis minoritaris i més radicals del PiS, els populistes del partit Samoobrona (Autodefensa) i els ultracatòlics Lliga de les Famílies Poloneses (LPR) que no han superat el 5% necessari per obtenir escons ni el 3% necessari per rebre subvencions de l'Estat. El que ha passat demostra que la majoria dels polonesos rebutjaven la política reaccionària del Govern i estaven farts de la croada regeneracionista i purificadora representada per les diatribes de Ràdio Maria, la ràdio de la jerarquia catòlica que incomoda fins i tot el Vaticà i que deixa petita la que tenim a casa. Per sort, Polònia no s'assembla a la caricatura obscurantista que el govern sortint n'ha produït. Al contrari, l'economia polonesa és molt dinàmica (6% de creixement, reducció de la desocupació del 18% al 12%) i emergeix una classe mitjana i urbana forta, fruit d'un canvi generacional allunyat del revisionisme històric i del replegament nacionalista proposat pel PiS. També és evident que la línia obertament antieuropea escollida pels bessons en les seves relacions amb les institucions de la Unió Europea ha provocat el rebuig de nombrosos polonesos, conscients dels avantatges derivats de la seva adhesió a la Unió Europea. Especialment entre els agricultors, els quals es va terroritzar amb la ruïna que els causaria la competència amb els productes francesos o espanyols i, en canvi, han vist que la seva renda es doblava gràcies a la pluja de xecs de la Política Agrària Comunitària (PAC). Juntament amb el dels agricultors, el vot dels joves, en un altre temps abstencionistes, també grans beneficiats de l'adhesió a la Unió Europea, ha estat aquesta vegada decisiu i la seva massiva aflluència a les urnes ha inclinat la balança pel PO. Aquesta dualitat entre el vot de la població urbana, jove i favorable als canvis enfront del vot d'una població rural, de més edat i socialment més conservadora, temerosa sempre de les novetats, ha estat sempre present

en les eleccions a Polònia. Però aquesta vegada, aquesta Polònia més jove i més moderna en lloc d'abstenir-se i quedar-se a casa ha anat massivament a votar pel canvi. Els conflictes a Brussel·les i a Estrasburg amb els bessons eren l'exemple, a vegades *caricatural*, de les dificultats de la integració cultural dels nous Estats membres. Però del nou govern polonès de **Tusk** se n'espera un enfocament pro europeu, modernitzador i allunyat de la política d'aïllament basada en l'enfrontament amb la resta de socis europeus que ha caracteritzat l'era **Kaczynski**. Molt significativament, un dels seus primers anuncis ha estat que Polònia no utilitzarà la derogació obtinguda a Lisboa perquè no se li apliqui la Carta de Drets Fonamentals. El seu programa pretén reparar els llaços de Polònia amb els seus veïns, sobretot amb Alemanya, i tenir posicions més constructives amb Rússia. I equilibrar a més a més la seva relació transatlàntica amb la retirada de les seves tropes de l'Iraq, la qual cosa és molt important, tenint en compte l'ardor guerrer amb què els governs polonesos, fins i tot amb un liberal com **Geremek** de Ministre d'Exteriors, van recolzar aquesta insensata aventura imperial.

POLÒNIA NO abandonarà la defensa dels seus interessos nacionals i un actiu sobiranisme, però no s'oposarà sistemàticament a tot progrés de la integració europea. Però si a Polònia s'ha produït una alternança de moderació i derrota del populisme, aquest, en canvi, puja en països tan afermats democràticament com Suïssa, on un altre resultat electoral mostra les tensions que la immigració produeix cada vegada més a les societats europees.

* President de la Comissió de Desenvolupament del Parlament Europeu.